

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Opolnomočenje učencev z izboljšanjem bralne pismenosti in dostopa do znanja

Medpredmetna povezava in bralna pismenost

Draga Košak
OŠ Škofljica

BRALNA PISMENOST

- Z bralno pismenostjo se srečujemo vsak dan (doma, v šoli, na delovnem mestu, v družbi ...).
- Vsak posameznik jo potrebuje za uspešno in ustvarjalno osebnostno rast, odgovorno in kritično sodelovanje v poklicnem in družbenem življenju.
- Že najmlajši se (najprej v družini, potem pa še bolj sistematično v vrtcu) srečujejo s simboli, ki jih lahko ubesedijo, interpretirajo s svojimi besedami ali slikami.
- Pomembno vlogo pri razvoju bralne pismenosti pa ima seveda šola. Njena naloga je učence opismeniti in izboljšati njihovo zmožnost sporazumevanja (pisanje, govor, rokovanje z različnimi besedili, grafi, tabelami, fotografijami, skicami, obrazci, simboli, zemljevidi, križankami, rebusi ...).
- Vse to uresničujemo pri pouku in izvajanju ostalih dejavnosti . Pri tem pa ne smemo izvzeti medpredmetne povezave.

MEDPREDMETNA POVEZAVA IN BRALNA PISMENOST - primeri iz prakse

UČNA URA MATEMATIKE v 4. razredu

SKLOP: MNOŽENJE Z RAZČLENJEVANJEM

TEMA: REŠEVANJE BESEDILNIH NALOG - Kosovirska matematika

Učni cilji:

•Učenci znajo množiti z razčlenjevanjem in množiti z 10 in 100. Poiskati znajo dele celote ali celoto in rešitve utemeljiti z množenjem in deljenjem. Rešijo matematične probleme v besedilnih nalogah in rešitve utemeljijo. Poiščejo različne načine reševanja besedilnih nalog in jih utemeljijo. Pri reševanju problemov si pomagajo z grafičnim prikazom. Rešujejo matematične naloge na treh nivojih zahtevnosti.

UČNE OBLIKE: frontalna, individualna

UČNE METODE: razgovor, razlaga, delo z besedilom, metoda grafičnih del, primerjanje

PRIPOMOČKI: delovni listi, elektronska prosojnica, interaktivna tabla

KLJUČNE BESEDE - NOVI POJMI: množenje z razčlenjevanjem, matematični jezik,

MEDPREDMETNA POVEZAVA: slovenski jezik (domače branje), družba, NIT, LVZ

POTEK DELA

1. Ponovitev množenja z 10 in 100, množenja z razčlenjevanjem in delov celote , reševanje besedilnih nalog. Naloge so napisane na elektronski prosojnici. Vsebine nalog se razlikujejo po težavnosti.
2. Frontalno delo - skupno reševanje naloge in zapis rešitev na tablo. Učenci ponovijo strategijo reševanja besedilne naloge.
3. Individualno delo učencev - Samostojno reševanje nalog. Razdeljene so v tri nivoje. Pri reševanju nalog uporabijo različne strategije reševanja.
4. Povratna informacija - Pregled reševanja nalog, poročanje o reševanju, pojasnjevanje načina reševanja, primerjanje različnih načinov reševanja.

Za učence sem pripravila besedilne naloge, v katerih nastopajo junaki iz knjige za domače branje. S tem se je povečala motivacija za reševanje nalog. Reševali so jih na treh težavnostnih nivojih. Dobili so jih v pisni obliki, opremljene s slikami iz knjige. Za primerjanje rezultatov smo uporabili PP predstavitev. Učenci so potem še sami sestavili podobne naloge ob obravnavi naslednje knjige za domače branje (marsovska matematika). Naloge so tudi likovno opremili.

UČNA URA SLOVENŠČINE v 4. razredu

UČNA ENOTA: KNJIŽEVNOST - RAZUMEVANJE PREBRANEGA BESEDILA

TEMA: OBRAVNAVA BERILA: SPET DOMOV (Zdenka Žebre) - odlomek iz knjige
Jernejček v daljni deželi

CILJI:

- Učenci poiščejo sporočilnost zgodbe in vstopajo v ustvarjalni dialog z umetnostnim besedilom. Oblikujejo si domišljjsko predstavo dogajalnega prostora.
- Spoznava nove besedne zveze, primere, stopnjevanje, pomanjševalnice, pregovore (gradijo besedišče). Razvijajo bralno in govorno spretnost.
- Upovedijo podobe, čustva in razpoloženja književnih oseb, pri tem pa ugotovitve utemeljijo s podatki iz besedila.
- Identificirajo se s književno osebo in spoznava raznolikost sveta.
- Ozavestijo pregovor: Povsod je lepo, doma je najlepše.
- Zapišejo predstavitev svoje dežele, ki bi jo namenili osebi iz odlomka, ustvarijo knjigo, v kateri predstavijo značilnosti svoje domovine.
- Obiščejo knjižnico, kjer se seznanijo z deli pisateljice Zdenke Žebre.

METODE: razlaga, pripovedovanje, opis, pogovor, delo s tekstom

UČNE OBLIKE: frontalna, individualna, delo v dvojicah

UČNA SREDSTVA: delovni list z odlomkom iz knjige Jernejček v daljni deželi

LITERATURA: Slovar slovenskega knjižnega jezika - spletna verzija, PP predstavitev o Gani, globus, zemljevid, spletna stran Google earth

MEDPREDMETNA POVEZAVA: družba, naravoslovje in tehnika, GVZ, LVZ, angleščina

POTEK UČNE URE

MOTIVACIJA - Povezava z učno snovjo iz družbe in GVZ - Po svetu živijo različno.

- **Uganka** - Mika me mika, daljna celina, ki se na A začne in na a konča, vmes pa f skaklja.
- Učenci zapojejo in z gibi spremljajo afriško pesem Simama ka. Pripovedujejo, kako si predstavljajo Afriko in iščejo asociacije na besedo Afrika.

NAJAVA BESEDILA - napoved cilja

INTERPRETATIVNO BRANJE IN DOŽIVLJANJE BESEDILA

IZJAVA - Učenci sami podajo sklepno misel o odlomku. Misli skupaj analiziramo in strnemo v nekaj povedi. V kolikor ne najdejo sklepne misli, jim pomagam z vprašanji, da utemeljijo pregovor: »Povsod je lepo, doma je najlepše.«

IZRAŽANJE DOŽIVETIJ

•Pogovor v dvojicah in poročanje, kar jim je najbolj ostalo v spominu, ali se jih je najbolj dotaknilo pri poslušanju odlomka.

ANALIZA LITERARNEGA BESEDILA

TIHO BRANJE

•Podčrtajo neznane besede (npr. poprek, prostrano, savane, tikova, obširne, mahagonijeva drevesa, zahrbtni, mračne, zatohle ...).

RAZLAGA NEZNANIH BESED

•Ob glasnem branju besede najprej poskušajo razložiti sami. Uporabimo spletno verzijo Slovarja slovenskega knjižnega jezika. Posamezne besede razložimo še ob slikovni predstavitvi (PP predstavitev).

INTERPRETACIJA - RAZUMEVANJE BESEDILA (odgovori na vprašanja)

JEZIKOVNE IN KNJIŽEVNE POSEBNOSTI

•PRIMERE

- Valovi se igrajo kot mačka z miško. Kot stene visoki, belo razpenjeni valovi.

•IMENA DREVES IN ŽIVALI

- tik, mahagoni, kavčukovec, leopard, lev, sloni

•ZANIMIVE BESEDNE ZVEZE

- širne savane, zelo zahrbtni in hudobni, belila se je sredi nebesne in morske modrine, mračni, zatohli in vlažni prostori, kočica iz rdečerjave ilovice in s strehami iz palmovih listov

•POMANJŠEVALNICE

- mamica, Jernejček, kruhek

•STOPNJEVANJE - zelo, zelo, zelo, zelo slabo/lepo/hvala/vroč

•PREGOVORI

- Povsod je lepo, doma je najlepše.
- Ljubo doma, kdor ga ima.
- Človek pol sveta obteče, a najboljši kruh doma se peče.

VREDNOTENJE

- Poistovetijo se z glavnim junakom in ob PP predstavitvi (slikovno gradivo) pripovedujejo vsebino zgodbe.
- Branje spremne besede avtorice knjige.

POUSTVARJANJE - NOVE NALOGE

- Zapiši, kako bi Jernejček Kofiju predstavil svojo deželo.
- Pisanje pisma Jernejčkovemu prijatelju v Afriko
- Izdelava knjige - Moja Slovenija (predstavitev zanimivosti svoje države)
- Domišljjsko potovanje v Afriko
- Srečanje z vrstnikom iz Afrike
- Dan v afriški šoli
- Likovno ustvarjanje - Vas v Afriki, Sončni zahod, V džungli
- Sestavljanje pesmi na temo Afrika
- Izpolnjevanje z geslom - besede iz berila
- Sestavljanje rebusov - neznane besede ali besedne zveze iz berila

MEDPREDMETNA POVEZAVA IN BRALNA PISMENOST OB OBRAVNAVU BERILA

- Berilo obravnavamo v obliki blok ure. Poustvarjanje po berilu lahko vključimo v različne predmete (družba, naravoslovje in tehnika, glasbena in likovna vzgoja, angleščina).
- Izberemo lahko **PROJEKTNI TEDEN - Po svetu živijo različno** in pri vseh predmetih z uvodno uro predstavitev berila poustvarjamo na temo Afrika. Pri naravoslovju predstavimo živali in rastline, ki so značilne za to celino, pri družbi predstavimo življenje v mestu in na podeželju, pri GVZ spoznajo glasbila, plese, pesmi, pri LVZ izdelajo maketo afriške vasi, pri angleščini prepoznajo živali ...
- Berilo je lahko uvod v dejavnosti na kulturnem dnevu, kjer predstavimo kulturo Afrike (različni jeziki, glasba- glasbila, afriški plesi, ritem, pesmi, afriška hrana, afriške pravljice, Afrika v sliki in besedi, Afrika se predstavi ...).
- Izdelajo svojo knjigo, v kateri predstavijo Afriko ali Slovenijo (Poudarimo domoljubje.).

Pri delu učenci aktivno sodelujejo, samostojno izberejo dejavnost, uporabljajo različna gradiva (slikovno gradivo, knjige, članke, atlase, zemljevide ...). Pri tem se govorno in pisno izražajo, pripravijo dramatizacije, plesne nastope, likovno in glasbeno ustvarjajo. Besedilo lahko predstavimo kot potopis, hkrati pa ima bogato literarno vrednost.